

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy óra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybeeskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 85. szám.

Szerda, április 14.

Képviselők otthon.

Nagybeeskerek, április 14.

(—) A képviselőház az ülészak első programpontjának, a költségvetésnek, le-
tárgyalása után — tekintettel a közbeeső
husvétii ünnepekre — rövid pihenőre tér.
Meggoktuk már, hogy a budget tárgyalása
mindig jelentékeny időt vesz el a parla-
ment évi munkájából s így csöppet sincs
okunk csodálkozni azon, hogy — a nem-
zeti párt passzivitása mellett is — a vita
az idén is eléggé elhuzodott, mert hisz az
új parlament pártjainak állásfoglalása és
az új erők kibontakozása okvetlenül időt
és pedig nem kevés időt igényelt.

Különösen pedig a szabadelvű pártnak,
amely meglepő nagy többséggel foglalta
el a Sándor-utcai palota termének padso-
rait, kellett erőgyarapodását bemutatnia,
hogy az ország közvéleménye kellő tájé-
koztatást nyerhessen afelől, vajjon a qualita-
tív tulajdonságok megfelelnek-e a quanti-
tativ szaporodásnak és azoknak a követel-
ményeknek, amelyeket a küszöbön levő
nagy kérdéseket sikeres és az országra
nézve üdvös megoldása föltételez.

De éppen azért, mert ennek kellett
a budget-vita pártpolitikai célját képeznie,
éppen azért az ellenzéki pártok törekvése
oda irányult, hogy a szabadelvű párt
roppant többségének erejét gyengíteni
igyekeztek. Ennek a taktikának eredményei
azok az ellenzéki híresztelések, amelyek
eleinte azt kolportáltak, hogy a szabadelvű
pártot saját nagy száma fogja megbuktatni,
utóbbi időben pedig a szabadelvű párt
belső bomladosásáról, meghasonlásáról
akarnak tudni. Az ellenzéki pártok elejé-
től kezdve nem szüntek meg abbéli kár-
örömüknek átadni magukat, hogy báró Bánffy
Dezso nem lesz képes ezt a nagy sza-
badelvű pártot az összetartó pártfegyelem
erejével vezetni.

Az ellenzéki törekvések azonban
nemcsak meghiúsulással, hanem balsikerrel

végződtek. A szabadelvű párt élén magá-
val a miniszterelnökkel, báró Bánffy Dezső-
vel sikeresen verte vissza az ellenzéki
pártok támadásait, amelyek éppenséggel
nem ütöttek réseket a szabadelvű párt
tömör phalanxában.

Az ülészak eddigi, most bezárult
részének leglényegesebb eredménye éppen
az ellenzéki pártok balsikere, amely a
legeklátásabb bizonyítéka annak, hogy
a jelenlegi nagy szabadelvű párt épp oly
tömör és egységes állagu, mint volt az
előbbi kisebb, s hogy rendithetetlenül
ragaszkodik eddigi programjához és
vezéréhez.

Ez a tömör egység hatványozott mér-
tékben nyilvánult a most befejezett budget-
vita alatt és kétségkívül nemcsak a sza-
badelvű párt önbizalmát, hanem egyuttal
a szabadelvű párt iránti közbizalmat is
jelentékenyen fokozta.

A szabadelvű párt ereje érzetében
teljesen át van hatva hivatása jelenlegi
nagyfontosságú teendőitől, ami most a
liberalizmus állandó megóvása mellett az
országra nézve hasznos kiegyezés létreho-
zásában kulminál, az ország közvéleménye
pedig nyugodt várakozással nézhet eléje e
műveletnek, mert a szabadelvű párt
vezetése a siker garanciáját magában
hordja.

A városi szabályrendelet.

(Folytatás.)

III. Fejezet.

A tanácsulésék.

45. §.

Minden héten legalább egyszer tartandó
rendszerint tanácsülés. Rendkívüli ülések mind-
azonáltal annyiszor tarthatók, mennyiszor a szük-
ség kívánja.

Az ülések nyilvánosak. A jegyzőkönyvek
8 nap alatt hitelesítendők.

46. §.

A tanács határozatai ellen a felek által 15
nap alatt benyújtott felfolyamodványok a tárgy

minőségéhez képest, vagy a képviselőtestülethez,
vagy a megyei hatósághoz terjesztendők fel.

IV. RÉSZ

Egyes hivatalok és osztályok.

I. Fejezet.

A polgármester.

47. §.

A polgármester rendszerint elnöke a köz-
gyűlésnek és a tanácsnak s mint ilyen vezeti az
ülésekben a tanácskozást, örökösök a tanácsko-
zási rendtörvény és szabályzatok megtartása
felett.

Intézkedik azon ügyekben, melyek törvény
vagy alapszabályoknál fogva a polgármester ha-
táskörébe utasítottak.

Atveszi a városi az intézett rendeleteket,
leveleket, jelentéseket és kérvényeket. Rendel-
kezik az egyes tisztviselők, és a segéd- és kezelő
személyzet működése tekintetében, ezek eljárását
ellenőrzi, a mulasztó közeget kötelessége telje-
sítésére serkenti, s esetleg a törvény értelmében
jár el, egyáltalában gondoskodik, hogy a köz-
és beligazgatás folyama meg ne akadjon, külö-
nösen is a város nevében kiadmányozott határo-
zatokat, levelezéseket és felterjesztéseket átvizs-
gálja s aláírja, a pecsétet őrzi és a közgyűlés-
nek vagy alispánnak eljárása s a város állapo-
táról jelentéseket tesz.

A szolgálai és a rendőrkapitány ajánlatára a
rendőri állásokat betölti, tekintettel a kiszolgált
katonákra, kik kötelességeik hű teljesítése ese-
tében élethossziglanra alkalmaztatnak.

A városi szolgaszemélyzet tagjai feletti fe-
gyelmi joghatóságot a polgármester vagy annak
helyettese gyakorolja, kinek ide vonatkozó hatá-
rozatai ellen semminemű jogorvoslatnak helye
nincsen.

Ezen kívül:

a) letéteményezett pénzeknek a városi pénz-
tárba való elhelyezéséről további rendelkezésig
intézkedik;

b) 8 napnál tovább nem terjedhető szabad-
ságot ad a hivatalnokoknak;

c) a határozatai ellen a felek részéről tör-
vényes 15 nap alatt bejelentett felebbezéseket
az illetékes hatóság elé terjeszti;

d) a polgármester elnöke az árvaszéknak;

e) a beérkezett és elintézését igénylő ügye-
ket az egyes tanácsbeliek között elintézés és
előadás végett kiosztja, ugyszinte

f) az irnokokat a különféle hivatalokhoz
szükség szerint beosztja;

A „TORONTÁL” tárczája.

Irodalmi esemény.

— Magyar Jogi Lexikon. —

A „Pallas” irodalmi és nyomdai részvény-
társaság, mely Nagy Lexikonának kiadásával a
hazai művelődés körül elévülhetetlen érdemeket
szerzett magának, most — mint értesülünk —
egy újabb, fontoságára nézve nem kisebb
horderejű irodalmi vállalatot indít meg, melylyel
ugyarcsak valóban régóta érzett hűzapot fog
kipótolni.

Egy nagy Magyar Jogi Lexikon meg-
alkotásáról van szó, egy olyan munkáról, amely
egymagában képes legyen pótolni minden magyar
jogász számára egy egész kézi könyvtárt. E
Lexikon célja ugyanis az, hogy a használhatóságot
annyira megkönnyítő betűrendes alakban a
magyar jog minden ágának minden részletéről
— kizárólag eredeti cikkekben — feltétlenül
megbízható és lehető legteljesebb fővilágosítást
nyújtson, törvény, szokás, rendelet és joggyakorlat
alapján, megismertette egyuttal az illető kérdésnek
történelmi fejlődésével, valamint irodalmi mű-
velésével — folytonos tekintettel a legfontosabb
európai törvényhozásokra, valamint a római jog
tanításaira.

A Lexikon azonfelül fel fogja ölelni az
általános jogi ismeretek egész körét, a jog
bölcészletét, fejlődésének összes kérdéseit és
hazai, valamint külföldi művelőinek életét és
működését. Tájékoztatni fog a fontosabb jog-
rendszerokről és törvényhozásokról s kiváló

gondja lesz mindama reformkérdéseknek beható
megismertetése, amelyek ez idő szerint a jog-
tudomány terén mozgásba hozták minden ország
legjelesebb jogászeit. De legfőbb célja a
Lexikonnak minden egyes kérdés tárgyalásánál
az leendő, hogy azt, ahol csak lehet, első sorban
a hazai viszonyok szempontjából világítsa meg
és hogy a folytonos összehasonlítás mindenkor a
magyar jogi élet, a magyar jog történelmi
fejlődése, a magyar jog jelenje és multja körül
forogjon.

Különös figyelemmel lesz a Lexikon hazánk
különböző jogterületeire és ezek közt a társor-
szágok jogára is. Hasonlóképp részletesen kiter-
jeszkedik majd a Lexikon — a nemzetközi jogi
érintkezés kérdésein felül — a megszállott
tartományok jogviszonyaira is, amelyekkel ez
ideig nálunk még nem foglalkoztak önálló jogi
munkában.

A Lexikon céljának e rövid vázlata is
igazolja, hogy e mű a hazai jogirodalom szem-
pontjából egyaránt fontos, hasznos és nagy értékű
leendő, sőt, hogy az — tulás nélkül — jogi
irodalomunk történelmében korszakot alkotó ese-
mény számába fog menni.

A Lexikon, a mely öt nagy kötetben
egyszerre fog a jövő évben megjelenni, hazai
jogászaink legkiválóbbjainak közreműködésével
dr. Márkus Dezső kir. törvényszéki bíró, a
kir. igazságügyminiszterium törvényelőkészítő
osztályának tagja, hazai jogi életünknek ezen
— fiatalága dacára — régóta kitűnőse
szerkeszti, kinek halottabbat ez óriási munkára
a kiadó társaság alig találhatott volna.

A Magyar Jogi Lexikon minden egyes
cikket írója neve aláírásával fogja ellátni,

ami a megbízhatóság egyik legbecesebb biztosítéka,
főképen, ha látjuk, hogy eddigelé a következő
urak vállalkoztak az egyes kérdések feldolgozására:

Dr. Wlassics Gyula, v. b. t. t. - vallás és
közoktatásügyi m. kir. miniszter; dr. Csemegi
Károly, v. b. t. t. ny., kir. kuriai tanácselnök;
dr. Pósz Sándor, kir. igazságügyminiszteri állam-
titkár; dr. Tóth Lőrincz, ny. kir. kuriai tanács-
elnök, főrendiházi tag; dr. Vavrik Béla, kir.
kuriai tanácselnök; báró Roszner Ervin, főispán;
gróf Vigyázó Ferencz; Lányi Bertalan, igaz-
ságügyminiszteri tanácsos; dr. Imling Konrad,
kir. kuriai bíró; dr. Beck Hugó, kir. kuriai
bíró; rónaszéki Trux Hugó, kir. kuriai bíró;
Széll Farkas, kir. ítélőtáblai tanácselnök; Fekete
Ödön, kir. ítélőtáblai tanácselnök; dr. Vasdényi
Géza, a m. kir. közigazgatási bíróság bírója;
Szántó Mihály, igazságügyminiszteri tanácsos;
dr. Farkas Lajos, egyetemi ny. r. tanár; dr.
Töry Gusztáv, igazságügyminiszteri osztálytaná-
csos; dr. Vécsey Tamás, egyetemi ny. r. tanár;
dr. Schwarcz Gusztáv, egyetemi ny. r. tanár;
dr. Lukács Adolf, egyetemi ny. r. tanár; dr.
Kiss Mór, egyetemi ny. r. tanár; dr. Klupaty
Antal, egyetemi ny. r. tanár; Makay Dezső, kir.
ítélőtáblai bíró; Fabiny Gusztáv, kir. ítélőtáblai
bíró; dr. Sipőcz László, a székes főváros árva-
székének elnöke; dr. Balogh Jenő, igazságügy-
miniszteri osztálytanácsos; dr. Csorba Ferencz,
vallás- és közoktatásügyi miniszteri titkár; dr.
Fayer László, egyetemi ny. rk. tanár; dr. Pikler
Gyula, egyetemi ny. rk. tanár; dr. Nagy Ernő,
kir. jogakadémiai tanár; dr. Katona Mór, kir.
jogakadémiai tanár; dr. Baintner Hugó, kir. jog-
akadémiai tanár; dr. Magyary Géza, kir. jog-
akadémiai tanár; dr. Neumann Károly, kereske-
delemügyminiszteri s. titkár; dr. Gaár Vilmos,

g) a mennyiben akadályozva van, vagy 8 napnál tovább nem terjedő szabadságot vesz, ezt a tanácsnak intézkedhetés végett bejelenti;

h) az 1886. XXII. t. cz. 90. és következő §§ ainek rendelkezéséhez képest a rendőrkapitány, tanácsnokok, főjegyző, ügyész és községi orvosok kivételével az előjáróság többi tagjai ellen a fegyelmi eljárást foganatosítja;

i) örökös az iránt, hogy a tisztviselők zugirászatot ne gyakoroljanak és a mennyiben azt tapasztalná, köteles az illető tisztviselő ellen a törvényes lépéseket, illetve fegyelmi eljárást megindítani;

k) a színi előadásokra, valamint a színházban rendezendő hangversenyek, táncz és más mulatságokra vonatkozó hatósági engedélyt a rendőrkapitány meghallgatásával adja meg.

II. Fejezet.

A főjegyző és a jegyzők.

48. §.

A főjegyző felügyelője a város levéltárának. Felügyel a városi irodára és az irodai személyzeti munkálkodásokra, nemkülönben a kiadmányozás folyamára. A közgyűlés, tanács, állandó választmány és küldöttségek jegyzőkönyveit, azoknak felterjesztéseit, jelentéseit, leveleit és egyéb okmányait szerkeszti és azok kiadásáról gondoskodik.

A közgyűlési tárgyakat az iktató hivataltól átveszi, azokról sorozatot készít, a törvényes idő alatti hirdetésről gondoskodik, s a neki beosztott egyes tárgyakat a közgyűlésen előadja, a tagoknak pedig betekintés céljából előmutatja.

Felügyel a jegyzői hivatal pecsétjére és teljesíti a törvény, képviselő gyűlés, tanács és elnökség által a főjegyzőre ruházott köteleességeket.

A főjegyzőt akadályoztatása esetében az első jegyző helyettesíti, ki egyszersmind a városi árvaszéknél mint jegyző, esetleg mint előadó működik. A jegyzők mindazon teendőket kötelesek végezni, melyeket a polgármester nekik beoszt.

III. Fejezet.

A városi tanácsnokok.

49. §.

A tanácsnokok mint előadók elintézik a polgármester által nekik beosztott ügydarabokat, s a képviselőtestület, a tanács és polgármester által nekik adott meghagyásokban és kiküldetésekben eljárni kötelesek.

A tanácsnokok szintugy mint a többi előadók is az ügydarabok átvételéről és előadásáról előadói könyvet vezetni tartoznak, az ügydarabok átvételének elismerésül az iktatói hivatalban vezetett és az előadói könyvvel egyezni kellő jegyzéket aláírni kötelesek.

IV. Fejezet.

A tiszti ügyész.

50. §.

Az ügyész jogai és köteleességei a törvényben megállapítják.

Az ezen törvényekben meghatározottakon felül:

a) a közgyűlés, tanács, állandó választmány, küldöttségek, árvaszék és polgármester meghagyása, illetve felhívása folytán a hozzá utalt ügyekben véleményt ad és eljárni tartozik;

b) a városi községet magánügyeiben s az annak kezelése alatt levő alapok ügyeiben képviseli;

igazságügyminiszteri s. titkár; dr. Lévay József igazságügyminiszteri s. titkár; Varga Ferencz, kir. törvényszéki bíró; dr. Baross Gyula, kir. törvényszéki bíró; dr. Fedor Ármán, kir. törvényszéki bíró; dr. Balogh György, kir. törvényszéki bíró; dr. Reiner János, egyetemi m. tanár; dr. Pollner Ödön, min. fogalmazó, egyetemi m. tanár; dr. Charmant Oszkár, kir. közjegyző; dr. Jelinek Arthur, dr. Sik Sándor, dr. Sichermann Bernát, dr. Schiller Henrik ügyvédek; Sólyom Andor, igazságügyminiszteri fogalmazó; dr. Marschalkó János, igazságügyminiszteri fogalmazó; dr. Rényi József, vallás- és közoktatásügyminiszteri fogalmazó; dr. Gruber Lajos, kir. alügyész; dr. Doleschall Alfréd, kir. albiró; dr. Reichard Zsigmond, kir. albiró; dr. Szladits Károly, kir. aljegyző; dr. Illyasovits József, kir. aljegyző; dr. Somló Bódog.

Ediszesnévsor természetesen még gyarapodni fog, mert a szerkesztő a legnagyobb sulyt arra helyezi, hogy minden szak legivalóbb képviselői írják meg az illető szakmába vágó cikkeket. De már az eddigi közreműködők nevei is teljesen megnyugtatóan abban az irányban, hogy a magyar jogi irodalom egy valóban alapos, nagyszabású s a jogi műveltségre való jótékony kibatásában megbecsülhetetlen munkával fog szaporodni a Lexikon által, melynek megjelenése elé a jogászközönség joggal tekinthet a legnagyobb várakozással.

c) a hivatalnokok elleni fegyelmi vizsgálatoknál vádlóként működik;

d) a hozzá utasított ügyekről naplót és jegyzéket vezet, ezek állását kitértető táblás kimutatást vezet és a végrehajtás alatt álló ügyeknek, különösen és mely fokon létéről a jelentést a polgármester elé évnegyedenként terjeszti, kinek minden ügyek állása iránt felvilágosítást adni tartozik;

e) törvények öre lévén, egyszersmind védője a törvényes erővel bíró szokásoknak és alapszabályoknak, ugy a különleges ügykezelésnél; melyeknél előnként felszólításra a széksértési keresetet indítványozni köteles valamint a közgyűléseknél

f) az 1877. évi XX. t. cz. ben reá ruházott teendőket végzi.

(Folytatása következik.)

HIREK.

Tájékoztató.

Április 22. Megyei rendkívüli közgyűlés.

Április 25. Nagybecskerek. jótékony négyelet közgyűlése
A göffördő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Államsegély.** Jovanovics P. Szeretinszöregi és Pavlovics Szvetozár jozefovai g. kel. szerb lelkész részére 60—60 frt államsegély engedélyeztetett.

— **Uj gazdasági tudósító.** A földművelésügyi miniszter Mesterovits Istvánt, Torontálvármegye nagyikindai járására nézve az állandó gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

— **A nagyheti énekek a róm. kath. templomban a következők:** Nagysütörtökön az előirt korálok, nagypénteken a délelőtti csonka misén ismét az előirt korálok, délután 2 órakor lamentációk, utána Palestrina vegyes kara: „Tekinta Golgotha felé”; nagyszombaton a nagymise előtt Nocker karnagy éneklé a 12 profóciát. A feltámadási ünnepély alkalmával a nép éneklé az előirt énekeket. Vasárnap a 10 órai nagymise alkalmával előadják a Kempter-mise D dur zenés misét. Offertoriumra Nocker karnagy Rossini „Stabat mater” című oratoriumából a Cujus anima kezdetű áriát éneklé. Vasárnap egyebeként német, hétfőn pedig magyar prédikáció lesz; a misék sorrendje a rendes.

— **Eskütvő.** Vettük a következő jelentést: Felsőwattai Wattay Pelbárt Miklós és neje Poroszkay Etelka, örömmel tudatják Margit leányuknak, vincehidi Vincehidy Ernő dr. torontálvármegyei al- és tb. főjegyző, cs. és kir. tart. huszárhadnagy ural Nagybecskereken f. évi április hó 21-én történő egybekelését. — Vincehidi Vincehidy Izó és neje Brettner Julia örömmel tudatják Ernő fiuknak felsőwattai Wattay Pelbárt Margit kisasszonnyal, felsőwattai Wattay Pelbárt Miklós és neje Poroszkay Etelka leányával, Nagybecskereken f. évi április hó 21-én történő egybekelését.

— **A honvédpóttartalékosok.** A honvédpóttartalékosok az idén nem vonulnak be az úszó gyakorlatokhoz, hanem csak a nagyhadgyakorlatok befejezése után hívják be őket. A honvédelmi miniszter emez intézkedése igen helyes, minthogy a póttartalékosok nagyobb része a földművelő osztályhoz tartozik, vagy pedig mint család-tartartó részesül ama kedvezményben, hogy a hároméves tényleges szolgálat alól felmentették. A kedvezmény értékét azonban a minimumra szállította le eddig ama körülmény, hogy a póttartalékosokat tavasszal, vagy a nyáron legsürgősebb mezei munkák idejében, hivatják be a fegyvergyakorlatokra. — E vizsátságot a honvédelmi miniszter emez intézkedése legalább egy évre beszüntette.

— **A német gazdák tanulmányútja.** Megemlékeztünk már, hogy a berlini gazdasági egyesület ez évi május hónap 11-étől június 1-ig gazdasági tanulmányutat tesz Magyarországon. A kirándulásban százötven előkelő német gazda vesz részt. A tanulmányút rendezését és halmozást az Országos Magyar Gazdasági egyesület vállalta megára. A gazdák május hó 24-én tekintik meg Zombolyán gróf Csekönics Endre uradalmát.

— **A gözgépközlelők s kazánfűtők vizsgálata** a Mikes Gyula kir. főmérnök s államépítészeti hivatal-főnök elnökelete alatt Szegeden szervezett bizottság által f. évi április hó 24-én d. u. 3 órakor kezdve a magyar államvasut szegedi szivattyú telepén fog megtartani; miről az érdekeltek azon figyelemmel értesítettek, hogy a vizsga letételére vonatkozó kellően bélyegzett s fészertelt kérvényeiket a fent megnevezett bizottsági elnöknel (Szeged, posta palota) kell megelőzőleg s legkésőbb a kitűzött nap d. e. 9 órájáig benyújtaniok vagy beküldeniök.

— **Virág a fákon.** Igazi gyönyörűség nézni azokat a hópiheszerű fehér virágokat, melyeket a tavaszi napsugár csalt ki a kerti gyümölcsfák ágaira. Némelyek, ugy meg vannak rakva már himporos virágokkal, hogy alig látszanak ki közülök a barnáló ágak. A gazda reménykedéssel nézi ezt a pompás virágdiszt és hisz az idő jóságában, hogy talán pótolva lesz az a gyümölcs-hiány, amely tavaly érzékenyen megkárosította a termelőket. Azonban ki tudja? A levegő most ugyan elég kellemes, de jöhet újabb rossz idő, amely mint valami pusztító hatalmasság fenyegeti a didergő piczi virágokat, melyek a fagynak első leheletére, összezsugorodva, sárgultan hullanak le a földre, mint megannyi semmivé lett fényes reménység.

— **Nagybecskerek egészsége.** Márczius havában Nagybecskerek egészségügyi viszonyai elég jók voltak, mert ugy az általános, valamint a hevenyfertőző megbetegülések száma alább szállt; a halálozás a mult havihoz képest csökkent, míg a születések száma tetemesen emelkedett. A hevenyfertőző megbetegedések 4 áldozatot követeltek. Trachomára 633 egyén vizsgálatot meg, ezek közül 33 trachomás és 3 trachoma-gyanus észleltetett, kik kényszer-gyógyítás alá vétettek. A rendőrség márcziusban 8 cselédet állított orvosi megvizsgálás alá, ezek közül 2 mint idült ragályos a közkórháznak adatott át. A kö-fogyasztásra szánt élelmiszerek e hóban 10 ízben vizsgáltatnak meg; feltűnő rendellenesség nem fordult elő. Fertőző betegség után 3 ízben végeztek gőzfertőtlenítést. A város lakosságának száma 22 575; élve született 113, halva 1, meghalt 68, ezek közül hét éven alul 31, hét éven felül pedig 37 a következő halálokokkal: veleszületett gyengeség 5, görcsök 10, bélihurut 5, vörheny 2, hasi agy-máz 2, tüdőgyulladás 1, tüdőgümőkór 13, guaités 3, vizebetegség 4, elmebaj 1, aggtori végkimerülés 4, egyéb természetes halálokok 16, külerőszak okozta halállal 2.

— **Ürgevadászat.** Mindig bajt jelent odakint a mezőkön, ha elszaporodik ez a kis gyorslábú szürke bestia, mely az egérnél is jobban pusztítja a növényzetet; tavasszal előfurakszanak a földi lakásokból jócskán megsaporodva és elárasztják a földeket. Azonban az idei tavasz nagy veszedelmet hozott rájuk. A vadvíz messze határokon kiöntötte a föld ezen kis szürkeburdás lakóit, melyek egész falkákban húzódtak más tájékokra, dombosabb területekre, hogy nyugalmas tavaszi és nyári lakásukat ott megrakják. Az ürgekaravánok jelentkezése mindig vizes esztendő jelent. A talvakban egész vadászatot rendeznek rájuk — még pedig nagy eredménnyel.

— **Háromszázötven kilométer lóháton.** A szegedi honvédkar tiszti lovagló tanfolyam a hó végével fejezi be a hat hónapra terjedő kurzust, mely egy bravuros távlovaglással, — ami nem kevesebb mint háromszázötven kilométernyi utra terjed, — ér véget. Az iskola a husvétünnep után tezi meg Szegedről Temesvár, Arad és N. Kikindán át lóháton ezt a nagyobb utat, nyolcz nap alatt.

— **A brüsszeli világiállitás.** A világiállitás, melyet az idén rendeznek Brüsszelben, az egyes államok ennyi területet foglaltak le: Anglia 6355 négyzetméter, Franciaország 15 000 négyzetméter, Ausztria 1700 négyzetméter, Magyarország 1700 négyzetméter, Németország 1200 négyzetméter, Oroszország 1000 négyzetméter, az amerikai Egyesült Államok 680 négyzetméter.

— **Lefokozt huszártisztek.** Szelezcky István és Kadik Károly aradi 3ik Hadik huszárezredbeli hadnagyok, akik egymással mindig a legjobb barátságban éltek, csaknem egyszerre hagyták el a kadét iskolát is, másik két kollegájuk társaságában privát lakásban kalabriáltak. Miközben a két hadnagy egymást folyton viccelgette, Kadik ezt megsokalva, német nyelven ráförmedt Szelezckyre. — Ugyan már hallgass el egyszer! Mire Szelezcky indulatossan válaszolá: Kuss! E jelenetre a másik két tisztársuk nyomban felkeltek a kártya asztal mellől s elhagyták a szobát. Másnap reggel az összeszóalkozásnak kihívás lett az eredménye. A megverekezésre pedig a katonai szabályok szerint Kaffka ezredestől kellett engedélyt kérni, a mit meg is kaptak. De Kadikot orvosai nem engedték legalább hat nap előtt megverekedni, miután a jobb keze fején egy tatongó sulyos sebe volt, melyhez a lova elbotlása közben jutott. Időközben az ezredparancsnokság egyet gondolt, mikor az összeszóalkozás részleteiről bővebb információt szerzett a katonai becsületbírósalg elé terjesztette párbaj ügyüket, mert a tisztirang megsértését látta fennforogni. A becsületbírósalg szintén ezen a nézetben volt és így ügyük a hadügyminiszterium elé került,

mely Sz hadnagy helyezettása utaszázadótételre vagyono

irják: E ianügy leg nem most ün férfitól, tette a élénk tényes adóját B községi van terv emléktár Ugyanak a délv főkegyle polgári ünnepele

csosok, k verek ro hazának, jában b történe statisztik van n honvédeg ben hur egyesüle mástéle az anyat szabadsá

(3) inkább követke hatnak; kalmazt valódi m szervek bülésekn év óta e kivonat János ca Bräuners

Le

Sz gyöngé lemondó Kossuth választó

Be hire jár 28-án t hanem okául a május e Reichsra akkor n

Beo parancsn reggel meghalt

Az Pár nagyher lentik: miatt é töltött. Cannes eltele nagyher herczeg ságát, k környez hogy a megrepe ják, hog életének tes elha

mely Szeleczky hadnagyot rangvesztésre, Kadlik hadnagyot a tényleges szolgálatból a tartalékba helyezte át. Szeleczkyt tisztirangjának megfosztása után a Csernovitsban állomásozó huszárszázadhoz, mint közhuzsárt négy évi szolgálat-tételre osztotta be, míg Kadlik hasautazott vagyonos szüleihez.

— **Egy tanító jubileuma.** Szent Hubertról írják: Bős István községi tanítót, a délvidéki tanügy egyik leglelkesebb apostolát, tudvalevőleg nemrég nyugdíjazták. Kis-Komlós község most ünnepélyesen akar elbucuzni attól a derék férfitől, ki hosszú évtizedeken keresztül terjesztette a magyarosodás eszméjét és evégből máris élénk mozgalom irdult meg aziránt, hogy fényes ünnepélyvel rójják le hálás elismerésük adóját Bős iránt. A mozgalom élén Kerek községi jegyző áll. Az ünnepély május havára van tervezve, a mikor volt tanítványai értékes emléktárggyal lepik meg az ősz mestert. Ugyanakkor tartja meg tavaszi közgyűlését a délvidéki tanítóegylet zombolyakindai főkegylete, mely Leitich Antal zombolyai polgári iskolai igazgatót bizta meg, hogy az ünnepeltet üdvözölje.

— **Hullnak, hullnak...** Vitéz, öreg harcosok, kik valaha az ágyuk dörgése és a fegyverek ropogása közt esküdtek örök hűséget a hazának, mily szomorú látni, hogy immár sorjában beköltöztek a mithosz fellejei közé, a történelem csarnokaiba... Egy melancholikus statisztika azt jelenti, hogy tavaly hétszáznyolcvan nyugdíjas tagja halt meg a különböző honvédegyesületeknek, de rajtuk kívül még többen hunytak el azok közül, akik semmiféle egyesületnek sem voltak tagjai. Tehát több mint mástélezer öreg honvéd tért meg egy év alatt az anyaföld keblébe, hogy ott szője tovább a szabadság — az ifjuság tündérmeséjét...

(x) Változó időjárás alkalmával szerez leginkább az ember egy kis hurtot, melynek következményei gyakran veszedelmessé is válhatnak; ezt megakadályozhatjuk házi szerek alkalmazásával is. Általában el van ismervé, hogy a valódi maláta cukorkák köhögéssé és a légzési szervek bántalmainál kellemeesen hatnak. Meghűléseknél tehát rendkívül ajánlható a már 50 év óta előnyösen ismert maláta méli cukorka kivonat használatát, melynek előállítója Hoff János ca. és kir. udv. szállító, Bécs I., Graben Bräunerstrasse 8.

Legujabb hírek.

A szigetvári mandátum.

Szigetvár, április 13. Bartha Miklós, gyöngéledő állapotára való hivatkozással, lemondott a jelöltségről, s így Olay Lajos Kossuth-párti egyhangulag képviselővé választották.

A Reichsrath ülészaka.

Bécs, április 13. Képviselői körökben hire jár, hogy a Reichsrath nem április 28-án ül ismét össze, a mint tervezték, hanem csak május 3-án. Az elhalasztás okául azt mondják, hogy a munkások május elsejére nagy tüntetést terveznek a Reichsrath előtt. Ha azonban a parlament akkor nem tart ülést, a tüntetés is elmarad.

Elhunyt tábornagy.

Bécs-Ujhely, ápr. 13. A katonai akadémia parancsnoka, Kozák Lajos tábornagy ma reggel szívszékhűdés következtében hirtelen meghalt.

Az öngyilkos nagyherceg.

Páris, ápr. 13. A mecklenburg-sverini nagyherceg haláláról a következőket jelentik: A nagyherceg beteges állapota miatt évenként néhány hetet a Rivierán töltött. Néhány nappal ezelőtt Grasseból Cannesba költözött át s halálsejtelmekkel eltelve azt kívánta, hogy fia, az örökös nagyherceg hozzáutazzék. Az örökös nagyherceg teljesítette atyjának ezt a kívánását, s azóta mindig Cannesban volt. A környezet eleintén azt a hirt terjesztette, hogy a nagyherceg halálát ütőerének megrepedése okozta, ma azonban megvallják, hogy öngyilkos módon vetett véget életének, s hogy szívbaja indította végzetes elhatározására.

A montenegrói hercegnő esküvője.

Budapest, április 12. Anna montenegrói hercegnő esküvője Battenberg Ferencz József herceggel május második felében lesz meg Cetinjében. Erre az alkalomra vendégül várják az olasz trónörökös-párt, Leuchtenberg herceget és nejét s Battenberg Lajos és Karagyorgyevic Péter hercegeket. A czár és a szerb király képviseltetni fogja magát az esküvőn. Alexandra ozárné rendkívül értékes nászajándékkal fogja meglepni a menyasszonyt.

Gróf és kárpitos párbaja.

Pozsony, április 13. Ismeretes, hogy Gebauer előkelő pozsonyi iparos fiát Draskovich gróf azzal gyanúsította, hogy a gróftól néhány nap előtt ellopott ékszereket ő lopta volna el. Gebauer erre elküldte Draskovich grófhoz segédeit s míg a tárgyalások folytak, a miskolci rendőrség le tartóztatta Gelbmann Lipót miskolci lakost, a ki gróf Draskovich Jenő pozsonyi palotájából a mintegy 20.000 forint értékű ékszert ellopta. A tettesnél az ékszerek legnagyobb részét megtalálták. Ugyanez a rendőrség most egy újabb sikerült fogást is csinált. Elfogta a gróf Wass Jenőn elkövetett vasúti lopás tetteseit, Mendelovits Márton és Grünspann Jakab hirhedt heőcsabai zsebmetszők személyében. Az elfogadás hírének hallatára Draskovich gróf rögtön kijelentette, hogy kész Gebauernek, a ki tartalékos tiszthelyettes, elégtételt adni. A „Pressburger Zeitung” jelenti hivatalos forrásból, hogy a Gebauer tartalékos tiszthelyettes és Draskovich gróf között fölmerült becületbeli ügy a szigorú lovagiasság szabályai szerint, végleg elintéztett.

Leégett község.

Budapest, április 13. Serné sárosmegyei községben nagy tűz pusztított. A község egyik házában tűz ütött ki, mely a nagy szélben oly gyorsan terjedt tovább, hogy alig egy negyed óra múlva ugyszólván az egész község lángokban állott. Az oltás lehetetlen volt, bár a község apraja-nagyja kétségbeesett igyekezettel küzdött, hogy megmentse vagyonkiját az elpusztulástól. Leégett a templom is; Sainnyi Merse főispán ottani kastélya szintén a tűz martalékává lett. A kár nagy összegre ug.

Táviratok.

Egy veterán író halála.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szabadkáról telegrafálják, hogy Jámbor Pál (költői néven Hiador) jeles veterán író ma meghalt. Temetése pénteken délelőtt 10 órakor megy végbe.

Jámbor Pál 1822-ben született Pakson. Középiskolai tanulmányai befejeztével a papi pályára lépett és legelőször Ó Bécson lelkészke-

dett. A szabadságharc leveretése után nyolc évét töltött Párisban, hol Petőfit ismertette francia nyelven. 1859-ben tért vissza Magyarországra, mikor a hegyesieknek lett lelkésze, de már két év múlva a kulai kerület megválasztotta országgyűlési képviselőjének. Az országgyűlés befejeztével a szabadkai gimnázium igazgatója, 1865-ben pedig újból képviselő lett. Irt költeményeket, melyekben a vallásos hang csendül meg legtöbbször, de vannak azonfelül egyházi szentbeszédei is.

A Pavel tüntetés.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyváradról telegrafálják, hogy az ottani királyi ítélőtábla Ritook Zsigmond elnöklete alatt ma foglalkozott az 1894. évi Pavel-féle tüntetés ügyével s a fővádlottakat, kiket a törvényszék hat havi börtönrre ítélte, a bizonyítékok elégtelensége folytán felmentette.

Háboru Keleten.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Tricate török területre benyomult macedon szabadesapátok a mai napon csekély kivétellel visszaverték a görög területekre.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból telegrafálják: Katonai és polgári körökben egyaránt nagy lehangoltságot kelt az a körülmény, hogy a mai napon visszavonták azt a parancsot, mely Edhem basa főparancsnoknak az előnyomulást rendelt el. A minisztertanács elvileg a hadüzenet mellett nyilatkozott, míg a görög csapatok résztvettek a támadásban.

Budapest, ápr. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Athénből jelentik: Az államkincstár majdnem teljesen ki van merítve, a segélyforrások belföldi kölcsönökön alapszanak; a hatalmak intelmére Görögország nem üzen háborút, hanem bevárja Törökország üzenetét.

A tőzsdéről.

Budapest, április 14. (A nbecskerei Lloyd társulat távirata.) Kötöttet buza őszire 6.84—85, buza tavaszra 7.45—47, buza május-juniusra 7.27—28, tengeri május-juniusra 3.34—35, zab 5.45—50, repce 10.40—45. Buzában a kínálat mérsékelt, a malmok tartózkodnak, az árak alacsonyok, forgalom 12.000 mm., készáru 5—7 krral olcsóbb.

Hirdetések.

Özv. Guttman Jakabné
Nagybecskerek (Gábnatér)

czementárugyára és építési czikkek

raktára

ajánl fehérmeszet, román- és portland-czementet, gipszet, kátrányt, elszigetelő lemezeket és fedőpépet, továbbá czement- és mozaiklapokat, csatornakagylókat, lépcsőket, sirkerítéseket és építési diszitményeket, valamint beton itató-vályukat. — Elvállal mindennemű betonozást és terazzo készitést a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, továbbá szökőkutak, medenczék, kádak, gépalapzatok és minden e szakba vágó dolgok készitését.

96. számú telefon. 389—101

A Katalinfalvi községi takarékpénztár mint egyéni cég 1896. évi Z Á R S Z Á M A D Á S A.

1896. Schluss-Rechnung der Katalinfalvaer Gemeinde-Sparcassa als Einzelfirma.

Vagyon — Activa.	ZÁRMÉRLEG-SZÁMLA 1896. BILANZ-CONTO.	Teher — Passiva.	
Pénztári készlet — Cassa-Vorrath	frt 4,778.32	Alaptőke — Stammcapital	81,983.48
Váltótárca — Wechsel Conto	frt 69,936.—	Tartalékalap — Reservefond-Conto	3,138.31
Le a visszleszámitolásb. levőt — Ab die im Reescompte befindlichen	33,687.— 36,249.—	Betétek- és tőkekamat — Einlagen u. capitalisirte Zinsen	4,053.70
<i>Folyó- és jelzálog-számla — Conto-Corr.- u. Hypothek-Conto:</i>			
Ingtalan birtok-számla — Realitäten-Conto	4,000.—		
A közs. és kül. számla — Conto-Corr. der Gemeinds u. verschied. C.-Corr. 1895. évi	38,087.02 3,241.93		
Veszteség-számla — Verlust-Conto	2,819.22		
	frt 89,175.49		frt 89,175.49
Tartozik — Soll.	NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG-SZÁMLA 1896. GEWINN- UND VERLUST-CONTO.	Követel — Haben.	
Kölcsönbe vett tőketörlesztés — An Annuitäts-Capital-Abzahlung	frt 411.82	Kamatokban — An Zinsen	frt 7,256.59
<i>Kegyuri terhek: — Patronats-Lasten:</i>		Különf. bev. — Diverse Einnahmen	215.26
Plébános fizetés — Pfarrergehalt	frt 1,613.84		7,471.85
Javítás és tatarozási költségek — Reparaturen	1.40	Le a fizetett kölcsön, visszleszámitolási és a betétek utáni kifizetett és tőkésített kamat — Ab an bezahlten Darlehen-, Reescompt- und Einlage-Zinsen	6,924.87 frt 546.98
Tűzkár-biztosítások — Feuer-Versicherungen	42.14 1,657.38	Veszteség — Verlust Conto	2,819.22
<i>Adó és illeték: — Steuer u. Gebühren:</i>			
Adó és tőke-kamat adó — Steuer u. Capit.-Zins-Steuer	445.87		
Kamarai illeték — Kammer-Beitrag	36.45		
Könyvelő fiz. — Buchhalter-Gehalt	433.33		
Irodai szükségl. — Canzlei-Spesen	189.18		
Postaköltség — Postspesen	19.51		
Különf. költs. — Verschied. Spesen	172.66 1,297.—		
	frt 3,366.20		frt 3,366.20

405-2.1

Katalinfalván, 1896. december 31-én.

Igazgatósági jelentés:

A felfektetett mérleg azon okból mutat veszteséget, mivel a viselendő terhek 1895-ben nem állottak arányban az alaptőkéhez, mely indokból is ajánlja a folyó- és jelzálog-számla rendezését a községi képviselőtestület útján oly módon, hogy az intézet erőssé és életképesse tétessék, miért is az alapszabályok alapos módosítását kívánja.

Bericht der Direction:

Vorliegende Bilanz verzeichnet aus dem Grunde ein Verlust-Conto, indem die zu tragenden Lasten pro 1895 nicht im Verhältnisse stehen zu dem bestehenden Capital, aus welchem Grunde auch dieselbe beantragt, das Conto-Corrent im Wege der Gemeinde Repräsentanz zu regeln, um das Institut zu stärken und lebensfähig zu machen.

AZ IGAZGATÓSÁG: — DIE DIRECTION:

Hollinger János s. k., h. könyvelő. Putz József s. k., igazgató. Kollinger Johann s. k. Johann Schäfer s. k.

Stumpf Michael s. k. Johann Brunneth s. k. Globuschütz Péter s. k. Anton Zachariasz s. k. Meng Nikolaus s. k.

A felügyelő-bizottság csatlakozik az igazgatósági ajánlathoz és jelenti, miszerint a felfektetett mérleget a rendelkezésére adott könyvekkel összehasonlította és egyezőnek bevezetve találta.

Der Aufsichtsrath schliesst sich dem Antrage der Direction an und berichtet fernerhin, wienach er die vorliegende Bilanz mit den zur Verfügung gestellten Büchern verglichen hat und conform eingetragten fand.

A FELÜGYELO-BIZOTTSÁG: — DER AUFSICHTSRATH:

Filipp Weisz s. k. Pessina Ede s. k. elnök. Klaus Johann s. k.

Nyomatott Pleitsz Fer. Pál kiadónál Nagybecskerekén.